

## Управа за дигиталну агенду

[www.digitalnaagenda.gov.rs](http://www.digitalnaagenda.gov.rs)

Управа за дигиталну агенду је орган државне управе у саставу Министарства спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, који спроводи стратегију у области информационог друштва и електронских комуникација и брине о развоју и функционисању информационо-комуникационе инфраструктуре у Србији.

## Републичка агенција за електронске комуникације

РАТЕЛ - [www.ratel.rs](http://www.ratel.rs)

РАТЕЛ, као независно регулаторно тело, између осталог, издаје лиценце за јавне фиксне, мобилне и бежичне телекомуникационе мреже. Поред тога, у свом Регистру води евиденцију оператора за пружање интернет услуга и услуга преноса говора путем Интернета.

## Регистар националног интернет домена Србије

РНИДС - [www.rnids.rs](http://www.rnids.rs)

РНИДС је стручна, невладина и непрофитна Фондација образована ради управљања националним интернет доменима .RS и .СРБ, тако да се остварује општи интерес свих грађана Србије. РНИДС управља регистром националних интернет домена Републике Србије по одлукама ICANN-а, од 11. септембра 2007. за .RS, а од 21. априла 2011. за .СРБ.

## Овлашћени регистри

[www.rnids.rs/registri](http://www.rnids.rs/registri)

Овлашћени регистар је фирма која поседује овлашћење РНИДС-а за обављање послова регистрације назива националних .RS и .СРБ домена.

## Регистри делегираних поддомена

- Управа за заједничке послове републичких органа (УЗЗПРО) - [www.uzzpro.gov.rs](http://www.uzzpro.gov.rs)
  - Академска мрежа Србије (АМРЕС) - [www.amres.ac.rs](http://www.amres.ac.rs)
- Управљање адресним просторима .AC.RS и .AK.СРБ дато је Академској мрежи Србије, а .GOV.RS и .УПР.СРБ препуштени су Управи за заједничке послове републичких органа.

## Комисија за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена

Спорови поводом регистрованих назива .RS и .СРБ домена решавају се пред Комисијом при Привредној комори Србије.

## Даваоци интернет услуга

Internet Service Providers (ISP)

ISP повезују крајње кориснике на Интернет и омогућавају им и друге интернет услуге (хостинг, мрежни инжењеринг, VoIP...).

## Регистар националног интернет домена Србије

Жоржа Клемансоа 18а/1  
11108 Београд, Србија  
ПАК 101147

## Интернет адресе:

<a href="http://rnids.rs">rnids.rs</a>	<a href="http://dids.rs">dids.rs</a>	<a href="http://4pi.rs">4pi.rs</a>
<a href="http://rnids.srb">rnids.srb</a>	<a href="http://dids.srb">dids.srb</a>	<a href="http://4pi.srb">4pi.srb</a>

## GPS локација:

Географска ширина 44° 49' 20"  
Географска дужина 20° 28' 12"

**Радно време:** 09.00-17.00, радним данима

**Телефон:** +381 (0)11 7281-281

## Е-mail:

Канцеларија: [kancelarija@rnids.rs](mailto:kancelarija@rnids.rs)  
Директор: [direktor@rnids.rs](mailto:direktor@rnids.rs)  
Управни одбор: [upravniodbor@rnids.rs](mailto:upravniodbor@rnids.rs)  
Председник Конференције суоснивача: [predsednikkonferencije@rnids.rs](mailto:predsednikkonferencije@rnids.rs)

## ПРЕУЗМИТЕ КЊИГУ СА ИНТЕРНЕТА:

Јован Курбалија

"Увод у управљање Интернетом"

(Београд, 2011)

[www.rnids.rs/publikacije](http://www.rnids.rs/publikacije)



# Ко управља Интернетом у свету и у Србији?



**РНИДС**  
Регистар националног  
Интернет домена Србије

# Ко управља Интернетом у свету?

**Управљање Интернетом** представља развој и примену од стране влада, приватног сектора и цивилног друштва, у њиховим специфичним улогама, заједничких принципа, норми, правила, поступака при доношењу одлука и програма који обликују еволуцију и коришћење Интернета. Ово је дефиниција коју је дао **Светски самит о информационом друштву** (World Summit on the Information Society - [www.itu.int/wsis](http://www.itu.int/wsis)).

Глобално гледано, **главни актери управљања Интернетом** су:

- Државе (влада) - питања јавне политике у вези с Интернетом
- Приватни сектор (компаније) - развој Интернета у техничкој и економској области
- Цивилно друштво (НВО) - заступање интереса свих припадника интернет заједнице
- Међувладине организације - координација питања државне политике у вези с Интернетом
- Међународне организације - развој техничких стандарда и политике у вези с Интернетом

Интернет је првобитно настао као мрежа **ARPANET**, која је служила за размену информација између **владиних агенција САД**. Крајем седамдесетих година прошлог века употреба Интернета се проширила и на академске институције у САД. Стварањем **ICANN-а** 1998. почео је процес повлачења америчке Владе из директног управљања Интернетом, али је њен утицај и даље доминантан.

Управљање Интернетом је мултидисциплинарна, сложена област која укључује мноштво аспеката:

- **Инфраструктура и стандарди** (телекомуникациона инфраструктура, TCP/IP, DNS, web стандарди, безбедност...)
- **Право** (судска надлежност, арбитража, ауторска права, робне марке, патенти, сајбер криминал...)
- **Економија** (електронска трговина, заштита потрошача, пореска политика, дигитални потписи, електронска плаћања...)
- **Развој** (општи приступ Интернету, дигитални јаз између развијених и неразвијених земаља...)
- **Друштво и култура** (људска права, политике садржаја, приватност, заштита података, мултијезичност, мултикултуралност, права особа са инвалидитетом, образовање, безбедност деце...)

## Форум о управљању Интернетом

Internet Governance Forum (IGF) - [www.intgovforum.org](http://www.intgovforum.org)  
IGF је главно глобално тело за бављење питањима јавне политике Интернета, које сазива генерални секретар УН. Створено је на Светском самиту о информационом друштву 2005. као резултат компромиса између владиног и невладиног концепта руковођења Интернетом. IGF није орган одлучивања и нема мандат да усваја међународне уговоре и друга правна документа, већ ствара базу за одлуке које усвајају друге институције, као што су ICANN, ITU и WIPO.

## Међународна унија за телекомуникације

International Telecommunication Union (ITU) - [www.itu.int](http://www.itu.int)  
ITU је специјализована агенција УН која има водећу улогу у области информационих и комуникационих технологија на међународном нивоу. Она је креатор техничких стандарда који се примењују на глобалном нивоу и регулише коришћење радио-фреквенцијског спектра како би се обезбедиле несметане међународне бежичне комуникације и слободан проток информација.

## Интернет корпорација за додељене називе и бројеве

Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) - [www.icann.org](http://www.icann.org)  
ICANN је водећа међународна институција управљања Интернетом и одговоран је за руковођење глобалном структуром Интернета, која се састоји од IP адреса, назива домена (gTLD и ccTLD) и главних DNS сервера.

## Интернет управа за додељене бројеве

Internet Assigned Numbers Authority (IANA) - [www.iana.org](http://www.iana.org)  
IANA је одговорна за координацију кључних елемената функционисања Интернета: DNS Root Zone, IP адресе, AS бројеви и регистри интернет протокола. Делује под окриљем ICANN-а.

## Радна група за инжењеринг Интернета

Internet Engineering Task Force (IETF) - [www.ietf.org](http://www.ietf.org)  
IETF је професионална асоцијација која се бави стандардизацијом јавне шифарске инфраструктуре (PKI) и постављањем TCP/IP стандарда.

## Интернет друштво

Internet Society (ISOC) - [www.isoc.org](http://www.isoc.org)  
ISOC је непрофитна организација посвећена успостављању стандарда, образовања и политике у области Интернета, за добробит корисника широм света.

## Међународна трговинска комора

International Chamber of Commerce (ICC) - [www.iccwbo.org](http://www.iccwbo.org)  
ICC је један од главних представника пословног сектора у процесу глобалног управљања Интернетом.

## Светска организација за интелектуалну својину

World Intellectual Property Organization (WIPO) - [www.wipo.int](http://www.wipo.int)  
WIPO је специјализована агенција УН која промовише заштиту интелектуалног власништва, развија међународне стандарде и администрира уговоре који успостављају међународно призната права и заједничке стандарде за њихову заштиту. Развио је и једнообразну политику решавања спорова у вези са називима домена (UDRP).

## Регионални интернет регистри (RIR)

У Address Supporting Organization (ASO) окупљени су регионални интернет регистри којима ICANN додељује блокове IP адреса за територије које покривају:

- AfriNIC (Африка)
- APNIC (Азија/Пацифик)
- ARIN (Северна Америка)
- LACNIC (Латинска Америка и нека карипска острва)
- RIPE NCC (Европа, Блиски Исток и Централна Азија)

## RIPE Network Coordination Centre

Réseaux IP Européens (RIPE) - [www.ripe.net](http://www.ripe.net)  
RIPE је један од пет светских регионалних интернет регистара, надлежан за територију Европе, Блиског Истока и Централне Азије. Чланови организације су локални интернет регистри којима RIPE додељује IP адресе и AS бројеве.

## Овлашћени gTLD регистри

Компаније којима је ICANN доделио регистрацију gTLD домена, а највеће међу њима су:

- Verisign (.com, .net, .name, .jobs...)
- Afilias (.info, .org, .mobi...)

## Национални интернет регистри

Оператор ccTLD регистра је организација којој је ICANN доделио право да управља националним регистром интернет домена (као што је РНИДС). Територијални домен највишег нивоа - ccTLD (Country Code Top-Level Domain) је назив домена везан за међународну двословну ознаку државе коју одређује ICANN (као што је наш .RS домен).